

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **A. N.**, zastoupeného Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Plzeň, Na Jíkalce 13, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 23. 6. 2005, č. j. 60 Az 56/2005 - 35,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta Mgr. Romana Seidlera **se u r č u j e** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 4. 2005, č. j. OAM-255/LE-B01-B03-2005. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta jeho žádost o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu). Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl, neboť dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného je vydáno v souladu se zákonem a na podkladě dostatečně zjištěného stavu věci.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti a jejím doplnění výslovně uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Konkrétně pak uvádí, že na Ukrajině měl dluh u soukromé osoby. Věřitel

po něm požadoval, aby dluh buď zaplatil nebo si jej odpracoval. Stěžovatel peníze neměl a z obavy, že po něm věřitel bude chtít „špinavou“ práci, odcestoval do České republiky. V uvedeném lze spatřovat naplnění pojmu „pronásledování“ podle § 2 odst. 6 zákona o azylu a azyl mu tak měl být udělen. Krajský soud pak pochybil, když se dostatečně nevypořádal s otázkou, zda v daném případě nebyly splněny podmínky pro udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu. S ohledem na problémy, které stěžovateli věřitel způsobuje, a rovněž na skutečnost, že na území České republiky vede spořádaný život, se stěžovatel domnívá, že by mohl naplňovat důvody pro udělení humanitárního azylu. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; požádal také o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti uvedl, že považuje napadený rozsudek za vydaný v souladu se zákonem a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel výslovně uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (*nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*). Domnívá se totiž, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12, případně § 14 zákona o azylu. Dále také namítá, že soud pochybil, když se nedostatečně vypořádal s otázkou, zda v daném případě byly splněny podmínky pro udělení azylu z humanitárního důvodu. Uplatňuje tak rovněž důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (*nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé*).

Ze správního a soudního spisu vyplynulo, že dne 8. 4. 2005 požádal stěžovatel o udělení azylu. Ve své žádosti uvedl, že se v České republice zdržuje již od roku 1998; do roku 2001-2002 na základě pracovního víza, avšak od té doby nelegálně. Poprvé byl zadržen asi před rokem a půl a bylo mu vystaveno výjezdní vízum a uložen zákaz pobytu na tři roky. Podruhé byl zadržen 28. 3. 2005 a byl vyhoštěn na deset let. Na Ukrajinu se bojí vrátit, neboť nemá zaplacený svůj dluh. Při pohovoru k důvodům žádosti uvedl,

že na Ukrajině podnikal a zadlužil se. Věřitel po něm požadoval buď vrácení peněz, nebo aby si dluh odpracoval nelegální činností. Toho se stěžovatel, který peníze neměl, obával a proto odjel. Rozhodnutím ze dne 11. 4. 2005 byla jeho žádost zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Proti tomu podal stěžovatel žalobu, kde namítal porušení vyjmenovaných ustanovení správního řádu a § 12 a § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel předně namítá, že krajský soud pochybil, když se nedostatečně vypořádal s otázkou, zda v daném případě byly splněny podmínky pro udělení azylu z humanitárního důvodu. Nejvyšší správní soud s touto námitkou nemůže souhlasit, neboť jak vyplynulo ze soudního spisu, zejména ze žaloby ze dne 19. 4. 2005, stěžovatel žádné pochybení týkající se neudělení azylu podle § 14 zákona o azylu v řízení před soudem nenamítal. Krajský soud je pak oprávněn - až na zákonné výjimky - přezkoumávat napadené správní rozhodnutí pouze v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.). Stěžovatel tedy nemůže krajskému soudu vyčítat, že se podrobněji nezabýval něčím, co v žalobě vůbec nepožadoval. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak neobstojí.

Pokud pak jde o namítanou nezákonnost, kterou stěžovatel spatřuje v tom, že mu měl být azyl podle § 12, případně § 14 zákona o azylu udělen, tak ani tu Nejvyšší správní soud neshledal. Zákon o azylu stanoví podmínky, za nichž lze udělit cizinci azyl, současně však vymezuje případy, kdy je udělení azylu vyloučeno; a to v § 16, kde je uvedeno, že žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel naplňuje některý z důvodů dále vypočtených. Znamená to, že při naplnění některého z důvodů uvedeného v § 16 zákona o azylu, je již zcela nadbytečné zkoumat a hodnotit, zda by byly dány podmínky pro udělení azylu podle § 12, neboť udělení azylu je vždy vyloučeno. V daném případě byly shledány důvody stanovené v § 16 odst. 1 písm. k) zákona o azylu, podle něhož se zamítne žádost o azyl, kterou žadatel podal s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění, ačkoliv mohl požádat o udělení azylu dříve. Povinností správního orgánu, který podle tohoto ustanovení rozhodl, bylo tedy pouze prokázání těchto zákonných podmínek. Je zcela nesporné, že stěžovatel požádal o udělení azylu až v souvislosti se správním vyhoštěním. Stejně tak nelze pochybovat o tom, že o udělení azylu mohl požádat dříve - v České republice žil před podáním žádosti trvale více než šest let (navíc od období let 2001-2002 nelegálně), jeho pohyb ani možnost jednání se státními orgány nebyly nijak omezeny. Ostatně tuto skutečnost nezpochybnil stěžovatel ani v žalobě ani v kasační stížnosti. Institut azylu slouží k ochraně osob pronásledovaných ve své vlasti do té míry, že volí cestu jejího opuštění a ochrany jiného, pro ně bezpečného státu. Je zcela logické, že skutečná obava z pronásledování vede k tomu, aby této ochrany dosáhly v době co nejrychlejší. Jiný postup, v daném případě více než šestileté prodlení a správní vyhoštění, nasvědčuje účelovosti žádosti o azyl. U stěžovatele je tedy plně prokázáno naplnění důvodů výluky z možnosti udělení azylu. Lze jen poukázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž při zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné nelze zkoumat případnou existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, zveřejněný pod č. 244/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 27. 5. 2004, č. j. 7 Azs 124/2004 - 45, zveřejněný pod č. 349/2004 Sb. NSS).

Nad rámec uvedeného lze také připomenout, že ani důvody, které stěžovatele vedly k odchodu z Ukrajiny, tj. jeho obava z věřitele, nejsou azylově relevantní a rozhodně nenaplní znaky pronásledování ve smyslu zákona o azylu, jak se stěžovatel mylně domnívá. Nejvyšší správní soud totiž již opakovaně judikoval, že strach vrátit se do země původu kvůli potížím s věřiteli není bez dalšího důvodem pro udělení azylu (§ 12 zákona o azylu) ani důvodem pro vyslovení překážky vycestování podle § 91 tohoto zákona (viz např.

rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 11. 2003, č. j. 4 Azs 26/2003 - 44, nebo rozsudek ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, dostupné na www.nssoud.cz).

Co se týče udělení tzv. humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, tak je třeba poukázat na skutečnost, že to je věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž jeho neudělením nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem či zda se nedopustil libovůle. V daném případě však žalovaný nebyl povinen tento důvod vůbec zkoumat. Pro rozhodování o udělení azylu z některého z důvodů předvídaných v § 13 a § 14 zákona o azylu je totiž určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 citovaného zákona. Jak již bylo uvedeno výše, žádost stěžovatele o udělení azylu byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 zákona o azylu a žalovaný se tedy případnou existenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 tohoto zákona vůbec nezabýval. Vzhledem k tomu nebyl povinen řešit ani důvody pro udělení azylu z humanitárního důvodu. Nejvyšší správní soud tak tvrzenou nezákonnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. neshledal.

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 2 x 1000 Kč za dva úkony právní služby – převzetí a příprava věci a písemné podání soudu týkající se věci samé a 2x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. srpna 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu